

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6 • Telefon broj 2177 • Račun Poštanske žtedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju



Ljubljana, 10 aprila 1936
God. VII • Broj 15

DOSLEDNOST U MIŠLJENJU I RADU SOKOLSTVA

Sva se priroda budi iz zimskog sna u mladi, novi život. Sunce sije i greje, omamljuje i oživljuje svako živo biće. Čini se, kao da i kamen i krš žive u sjaju i blagodarosti sunčanih zraka, koje se prelevaju iz visina u nizine, a iz nizina rastu i penju se u visine klice, koje nam obećavaju veselo rašćenje i bogate plodove.

A čovek, koji je sitnica te ogromne i žive vasionice, koji je kao prašak u vihoru života, otvara oči, otvara srce i dušu, da bi se iz vanjskoga sveta prelio u njega osećaj svežine i mladosti. Čovek, iako je svestan svoje malenkosti i neznatnosti, uvida, da živi sa svim što je živo, da ima, dakle, u tom sužuju svojoj mesto i svoju vrednost, jer se iz njegovog unutrašnjeg života pretiču u vanjski svet njegova moralna snaga i njegovo duševno bogatstvo. Ovaj harmonički spoj sveta i čoveka tim je tesniji i intimniji, čim više se približuje jedan drugome u spoznanju čitavog života na zemlji i u oceni odnosa jednoga prema drugome. I ako je taj pojedinac pripadnik naše velike sokolske porodice, to spoznanje i taj odnos još su više produbljeni u njemu, jer ima naš čovek sa svim svojim bićem i žičem koren u zemlji, koja je naša zajednička svojina, dakle i vlasništvo pojedinca, koji je sastavni i bitni deo naše narodne celine. Ne precenjujemo se i ne umanjujemo iskrenost svojeg patriotizma uobraziljom i demagogijom, ako tvrdimo, da stoji Sokolstvo iznad svega i iznad svih na ravnoj crti i u nekolebivoj doslednosti jugoslovenskog nacionalizma. Kad bi drugačije mislili i drugačije radili obećastili bi veličnu junaštva sve one braće, koji su svoju krv i svoje živote žrtvovali za sve nas.

Duh, koji nas spaja i povezuje u celinu, slobodnom se voljom diže u visine, da može svoj pogled da baci na sve strane. Ni s čime nije vezan uz prilike, obzire i pogleda današnjih dana, koji su promenljivi i nestalni. Naši pogledi smeraju u daljinu i širinu. Kao polet ptice sokola obuhvataju ti pogledi ravnice i planine, kruže nad provalijama i nepristupačnim klisurama, spajaju se s dalekim obzorjem, motre bogatstvo zemlje i lepota svega, što u istini postoji, što je tvoje i moje, jer je sve to naše. Svakom sam brat — onome, koji živi u sredenim prilikama svoje socijalne skromnosti, a još sam više brat onome, kojega šiba zao udes i kojega iskorišćavaju društvene krivice — brat sam bratu i sestri, kao što su i oni jednako mili i dragi momku sreću; u samome sam sebi ponosan i veran, jer sam prošet, nadahnut i ožaren sokolskom misliju, njenom snažnom i svežom moći. Ta mi moć daje pravo i dužnost da mislim na ovu zemlju i da ju obuhvatim sa svom svojom dušom, jer je ta zemlja moja domovina. Ona je jedna i jedinstvena! Ona stoji u velikom sokolskom slovenskom svetu za nas Jugoslovane na prvom mestu.

I nad tom jednom, jedinstvenom i nerazdruživom domovinom rasprostire se sva lepota koju gledamo i osećamo — gledamo izvan sebe i osećamo je sami u sebi. — Ta je lepota veličanstvena i silna, da nema slike ni kipa, dakle nema dela ruku čovečjih, koje bi moglo prikazati svu njenu veličinu i svu njenu vrednost. Gledamo je izvan sebe i osećamo je sami u sebi, kada utonemo u kraljevstvo prirode s čistim srcem i s plemenitom dušom. Nema sumnje, da ima naš brat Sokol seljak najviše ljubavi prema ovoj čudovitoj lepoti, jer je svaki dan u slobodnoj prirodi, u kojoj proživljuje svoj život. Sva njegova nutrinja utone u dubine lepote i poezije, koja se lepota i poezija preleva zemljom. On razume reči šapatujućeg lišća, čuje govor žuborećeg potoka, razgovara sa svojim dragim životinjama kao s najmilijim prijateljima. To niko drugi ne može u tako dubokom i punom spoju čoveka s prirodom!

Moramo da se pitamo, da li smo po svojem moralu vredni, da nas okružuju takvi darovi, koje nam u prirodi dele nevidljive, ali blagotvorne ruke? Da li razumemo cilj i svrhu svog života u smislu uživanja i pridobijanja zemaljskih blagodat samo u svoju — pojedinčevu — korist, ili hoćemo da

Pokrajinski slet u Subotici na Vidovdan o. g.

Proglas sleetskog odbora

Sletski odbor za priredbu IV pokrajinskog sleta Saveza SKJ, koji će se održati o Vidovdanu ove godine u Subotici, izdao je ovaj proglas na sve sokolske pripadnike:

Sestre, braćo!

O Vidovdanu ove godine, održaće se u Subotici IV pokrajinski slet Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, i tim nam se, evo, pruža prva prilika da iznesemo na javnu ocenu naš rad i sposobnost.

Jugoslovensko Sokolstvo sa Sokolstvom bratskih nam slovenskih naroda sletiče u Subotici, da svojim javnim nastupom pokažu nesalomljivu i jedinstvenu svest; da ispolje svoju bezgraničnu ljubav i puno bratstvo, i, u isto vreme da polože zavet svome Kralju, i našem jugoslovenskom narodu da će i po cenu svoga života očuvati netaknutu celinu Jugoslavije. Sad o Vidovdanu će ceo sever naše Domovine da vidi i da oseća da su Jugosloveni jedno, nedeljivo telo s jedinstvenim ritmom narodnoga života i jedinstvenom narodnom dušom; i, da ta jedinstvena narodna volja živi u sokolskoj ideji.

Braćo, sestree!

Velicina zadatka koji nam je postavljen i obiman posao od čijeg sa-

vesnog ispunjenja zavisi čast i ugled našega Sokolstva, zahteva saradnju svih nas i puno učešće sve naše snage. Dočekati svu braću učesnike, kojih će biti na hiljade, smestiti ih kako treba, učiniti im boravak u našem gradu prijatnim i nezaboravnim, to je dužnost svakoga od nas, a ta dužnost iziskuje od nas smišljenu i organizovanu akciju i zajedničke napore svih probanih i prekaljenih sokolskih radnika, koji izrečenu reč, kada bi ostala neodržana, i koja ne bi postala delo, smatraju za izdajstvo. Dužnost je svakoga brata i sestree da se prema svojim sposobnostima i slobodnom vremenu prijavi i stavi Sletskom odboru na raspoloženje, koji će mu prema tome dodeliti dužnost, koju mora najsvesnije i najtačnije da obavi, jer od toga zavisi uspeh sleta, a uspeh sleta je pitanje naše sokolske časti. Prijave se podnose sletskoj kancelariji (Aleksandrova ulica 13 I sprat) i to do 25 aprila zaključno.

Zato, svi Sokoli na dužnost!

A, vi sestree i braćo, koji polazite sa svih strana u Suboticu, dodite nam s punim bratskim poverenjem, jer vas spremni očekujemo u bratski zagrljaj.

Zdravo!

Sletski odbor

Sletski odbor

Sve poslove IV pokrajinskog sokolskog sleta vodi specijalno izabran Sletski odbor. U ovaj odbor ušla su braća iz Uprave Saveza SKJ, iz Uprave Sokolske župe Novi Sad, te Uprava Sokolskog društva Subotica i velik broj braće i sestree članova Sokolskog društva Subotica. Sletski odbor sastoji se iz II oteka. Svaki otek ima svoga pročelnika i izvestan broj članova. Sva pitanja prvo se raspravljaju na sednicama oteka, te kada se tamo definitivno reše, onda se od strane pročelnika oteka podnose na odobrenje Sletskom odboru.

Presednik Sletskog odbora je br. dr. Ignjat Pavlas, zamenik starešine Saveza SKJ i starešina Sokolske župe Novi Sad, p. presednici ing. Kosta Petrović i Nenad Rajić. Načelnik sleta je brat Teodorović Milan, načelnik župe Novi Sad, zamenici načelnika Lazar Tešić i Lajčo Pozderović. Načelnica sleta je Rakić Vasiljka, zamenica Šlezak Marija, tajnik Memheleer Jovan.

Pročelnici pojedinih oteka su: tehničkog Teodorović M.; građevinskog ing. Petrović K.; propagandnog Rajić N.; finansijsko-ekonomskog Vujić R.; otek za nastanbu Nikiforović St.; saobraćajnog Nedeljković M.; za doček gostiju P. Budanović; za priredbu I. Turato; zdravstvenog dr. Plavšić K.; otek za nabavku A. Mazić; kontrolni otek građenja sletišta ing. Jef-tović D.

Svi oteci rade normalno i u radu nema zastoja, tako da taj rad već sada daje punu garanciju za dobru organizaciju sleta.

Sokolske muzičke utakmice u Subotici

Prema zaključku Izvršnog odbora SKJ održaće se prilikom pokrajinskog sleta u Subotici II savezni sokolski muzički festival s utakmicama pod vodstvom saveznog muzičkog izvestitelja br. Sv. Paščana. Raspis o tome objavljen je u muzičkoj rubrici »Sokolske prosvete« br. 3, te na to skrećemo pažnju braći prosvetarima i muzičkim izvestiteljima.

Novi sokolski list »Jugoslovenski život«

Sokolsko društvo u Subotici pokrenulo je prošlih dana svoj sokolski list pod nazivom »Jugoslovenski život«.

List će izlaziti u novinskom obliku jedanput nedeljno, a svrha mu je da — kao vesnik Sletskog odbora pokrajinskog sleta, koji će se održati na Vidovdan o. g. u Subotici, vodi propagandu za ovaj slet i da naše Sokolstvo, kao i ostalu javnost, naročito tamošnjih krajeva, izvestava o pripremanima i donosi potrebna uputstva za ovaj slet.

Sve naše sokolske jedinice dobivaju ovaj list besplatno.

Učestvovanje na sletu

Na ovogodišnjem IV pokrajinskom sokolskom sletu u Subotici, prema izrađenom programu i rasporedu, učestvoaće Sokoli i Sokolice iz Jugoslavije, bratske nam Češkoslovačke, Bugarske i Poljske i ruski Sokoli iz Jugoslavije. Pored toga ima izgleda da će i jedan izvestan broj jugoslovenskih Sokola iz Amerike doći na ovaj slet. Pored sokolskog vežbačkog i nevezbačkog članstva, sokolskog naraštaja i sokolske dece na sletu će u vidnom broju uzeti učešća naše sokolske čete iz cele Jugoslavije, a učenici i učenice srednjih škola uglavnom iz Dunavske banovine.

Prilikom sletskih dana održaće se savezna takmičenja za članstvo i naraštaj, tako da će na sletu učestvovati velik broj takmičara i takmičarki iz cele zemlje. Ovom prilikom imaćemo mogućnosti da vidimo i naše najbolje takmičare.

Kako je sa sletom spojen i drugi muzički festival Saveza SKJ, to će se prilikom sletskih dana u Subotici sastati svi sokolski pevački horovi i najbolje sokolske glazbe. Pobjednici na sokolskim muzičkim utakmicama prirediće posebnu akademiju.

Učešće bugarskih Junaka na sletu

Na poziv koji je Sletski odbor uputio braći Junacima u Sofiji za njihovo učestvovanje na sletu, dobio je od braće Bugara toplo pismo u kome izveštavaju Sletski odbor da će na sletu uzeti učešća oko 2000 Junaka i Junakinja.

Sokoli iz Subotice sa osobitom radošću primili su ovu prvu vest o učestvovanju braće Junaka i Junakinja i srećni su, što će braća Bugari baš u Suboticu doći u tako velikom broju,

i u ovoj teškoj sadašnjici zajedno s ostalom sokolskom braćom otvoreno i jasno manifestovati svoju iskonsku slovensku svest, te prilikom sletskih dana omogućiti nam, da im vratimo ono toplo i srdačno gostoprinstvo, kojim su oni nas dočekali prošle godine na svejunačkom sletu održanom u Sofiji.

Braćo Junaci, dobro nam došli! Pozdravljaju Vas Sokoli iz Subotice!

Note za vežbe članova sokolskih četa

Za proste vežbe članova sokolskih četa, koje će se vežbati na IV pokrajinskom sletu u Subotici, izradio je muzičku pratnju brat Karel Napravnik, profesor muzike i kompozitor iz Subotice. Ista će se moći dobiti kod Sokolskog društva Subotica.

Da bi se mogla utvrditi cena kako klavirske pratnje, tako i nota razrađenih za duvalačku glazbu, i da bi Sokolsko društvo znalo koliki broj ove prat-

nje da daje u štampu, to se pozivaju sve one bratske jedinice koje žele da nabave pratnju za vežbe da to pismeno jave Sokolskom društvu Subotica s napomenom, da li žele klavirsku pratnju ili pak razrađenu za duvalačku glazbu.

Prijave treba poslati najkasnije do 20 aprila o. g. Ko se do toga vremena ne prijavi ne može reflektirati na to, da muzičku pratnju dobije, jer će se štampati samo onoliko broj koliko bude poručeno.

Prijave prima Sokolsko društvo Subotica, Aleksandrova 13-I.

prema zapovedi sokolskog bratstva, po načelu sokolske jednakosti, dajemo svaki samoga sebe u službu naroda, kome pripada svaki pojedinac? I taj narod, koji je gospodar svijui nas, koji smo u tom narodu i koji s njime sačinjavamo jedno telo i jednu celinu, ima pravo da zahteva od svakog pojedinca da služi toj celini toliko, koliko je po svojim moralnim i fizičkim snagama sposoban za takvu službu narodu. Mi smo Sokoli za ovo drugo pitanje, na koje pozitivno odgovaramo svojim radom, jer je samo u radu naš život.

Sokolski rad nije mehaničko kretanje tela i njegovih organa, sokolski rad nije život, koji radi samo od da-

nas do sutra, nije lenjivo razglabanje misli i čuvstava. Naš život, koji je realni izraz našeg rada, nije sličan mirnoj tekućici, nego je neprestana borba između dobra i zla, neprekidna je težnja za sve lepšim i savršenijim, bezobzirno je traženje pravde i istine; naš je život trajna i kremenita škola samoodricanja, jačanja, otpornosti i žilavosti. U našem nam radu i životu svetle ideali i pokazuju napore staze k visokim ciljevima nacionalizma i humanosti. Sokolski je život svet za sebe, i svi putevi, koji se prepliću na njemu, nisu bez trnja, a niti su bez cveća.

Prvo — trnje — ne plaši nas i ne odvraća od rada, a drugo — cveće —

Razvitak Sokolstva u Slovačkoj

Kao što je poznato, ove godine održaće se u Slovačkoj niz većih sokolskih priredaba, za koje se celokupno češkoslovačko Sokolstvo najintenzivnije priprema već duže vremena. Ovim sokolskim priredbama u Slovačkoj pridaje češkoslovačko Sokolstvo vrlo važan i velik značaj, i to sa sokolskog i s opšte nacionalnog gledišta. Zato i smatramo potrebnim da se, povodom ovih sokolskih priredaba u Slovačkoj, ponešto osvrnemo na sam razvitak Sokolstva u Slovačkoj.

Sokolstvo u Slovačkoj u stvari datira tek iz novijeg vremena, po oslobođenju, kada su i nastale posve druge i kudikamo povoljnije prilike za njegov pravi život i razvitak, nego što je to bilo moguće u ranijim vremenima, kada su slovački krajevi bili pod mađarskom vlašću. Zato se i ne smemo čuditi, što je danas gustoća sokolskih jedinica u Slovačkoj mnogo reda nego u Češkoj i Moravskoj. U Pragu, kao i u ostalim gradovima i krajevima u Češkoj, Sokolstvo je mnogo i mnogo starije, jer se ono tamo pojavilo za čitavo pola stoleća ranije nego u slovačkim krajevima. A tome su, kao što smo već rekli, bile uzrok prilike, u kojima su Slovaci živeli do svoga oslobođenja od mađarskog gospodstva. Ipak zanimanje za sokolovanje osećalo se među Slovacima i mnogo ranije, kada su mnogi Slovaci često dolazili u Češku da se tamo lično upoznaju sa sokolskim radnicima i da se upoznaju sa životnom sposobnošću i nacionalno uzgojnim radom Sokolstva među narodom. Ali mađarski režim nije uopće dozvoljavao da bi se među Slovacima tada osnovalo bilo kakvo društvo s nacionalnom tendencijom, a kamoli sokolskom, jer su vladodržci u Budimpešti vrlo dobro znali, da se Sokolstvo bori za oslobođenje Slovača od mađarskog jarma. Stoga su sa svim sredstvima nastojali, da već u zametku uguše svaki pokušaj u ovom pravcu.

Mogli bi da nabrojimo čitav niz muževa, koji su se za čitavog svog života trsili, da bi dobili pristanak Budimpešte za osnivanje Sokolstva u slovačkim krajevima. Ali sva njihova nastojanja bila su uzaludna. Omladina pak, koja je polazila razne škole u Češkoj i Moravskoj, sve više se oduševljavala za sokolski rad te je polagano, ali stalno, sve više presadivala te misli u svoj narod. Sokolsko gibanje počelo je i među slovačkim iseljenicima u Americi, koje je urodilo vrlo dobrim plodom. Više godina pred oslobođenjem imali su Slovaci u Americi uzorno organizovano sokolsko udruženje, koje je stajalo u srdačnim i čvrstim vezama s ostalim slovenskim Sokolstvom u Novom Svetu. Američki Slovaci, udruženi u svome Sokolstvu, sudelovali su i na svim većim sokolskim priredbama u svojoj staroj domovini, jer su oni, kao državljani Sjedinjenih Država, mogli slobodnije da se kreću u austrougarskim krajevima. Već god. 1907 zastupao je sadnji češkoslovački ministar pretsednik br. dr. Milan Hodža američku slovačku sokolsku organizaciju na velikom sokolskom sletu u Zagrebu, gde je održao velik govor sa branom Sokolstvu. Nakon praškog sleta god. 1912 posetili su slovački Sokoli u većem broju i svoju užu domovinu i svuda posticali svoje zemljake na sokolski rad. Sve se radilo čutke; mađarske vlasti nisu smele o tom gibanju ništa da saznaju. Konačno je braći ipak pošlo za rukom da su već iste godine osnovali Soko u Turčianskom Svetom Martinu, koje je društvo moglo da ima jednaka pravila, kao i srpska sokolska društva u Vojvodini. Prvi društveni starosta bio je dr. Miloš Vančo, a načelnik br. Jan Tomášovič. U društvu je vežbalo preko 40 vežbača. Led je doduše bio probijen i mnogogde po većim slovačkim mestima počele su pripreme oko osnivanja sokolskih društava, ali zbog svet-

vima. Veselo život prenosi se iz uskih zidova u širinu i prostranost prirode, koja nam je pripremila i ukrasila naš zajednički jugoslovenski sokolski dom: čitavu našu domovinu! I svi oni, kojima je poverena odgovorna briga za pravilan sokolski uzgoj svih naših pripadnika, iskoristiće svaku priliku, da napune naše duše i naša srea s novim napitcima radosti te da naše telesne snage osveže i ojačaju s novim vrteima zdravlja.

Svi ti naši uzgojni radnici sejači su onih klica, koje obećavaju zdravu biljku. S plodovima pak neka naša Jugoslavija ukrasi svoje lice i obogati svoju obranbenu snagu!

skog rata do stvarnog osnivanja nije došlo.

Sustavan sokolski rad počeo je tek iza oslobođenja. Već novembra 1918 god. osnovao je br. Kraus u Uherskoj Skalici sokolsko društvo, a mesec dana nakon toga osnovano je i sokolsko društvo u Stupavi. Od tada belči sokolski rad u Slovačkoj jači napredak, što je dokaz, da se je stvarno već mnogogde više godina radilo potajno. Najbolji nam je dokaz za to, što je par meseci kasnije, februara 1919 god., osnovana prva sokolska župa u Slovačkoj, koja je dobila ime prvog predsednika Republike br. dr. T. G. Masarika. Sedište joj je bilo u Bratislavi. Već nakon nekoliko meseci osnovale su se tolike jedinice, da je trebalo Masarikovu župu podeliti na 6 župskih oblasti, dočim je potkarpatsko rusko Sokolstvo osnovalo svoju posebnu župu. Brat Kraus, koji je stekao za razvitak sokolske misli i širenje Sokolstva među Slovacima naročite zasluge, počeo je da izdaje poseban sokolski list za slovačku braću pod imenom »Slovenski Sokol«, koji je izlazio od 1. novembra 1919 god. sve dok nisu počele pojedine župe da izdaju svoja župska glasila.

Danas ima slovačka grana Češko-slovačke obce sokolske vrlo lep broj

društava i pripadnika. Iz godine u godinu broj pripadnika raste, osnivaju se još uvek nova društva, iako ih je već preko 150, podižu se sokolski domovi i t. d. Osobito je radosa pojava, što u svim sokolskim jedinicama u Slovačkoj počinju da prevladaju slovački Sokoli, koji polagano preuzimaju od svoje češke braće i vodstvo Sokolstva, i to ne samo u administrativnom, nego također i u tehničkom i prosvetnom pogledu. Nedavno pak slovački Sokoli pokročili su smelo i za još jedan korak napred, što su naime po uzoru na jugoslovensko Sokolstvo pošli i oni s osnivanjem sokolskih četa tamo, gde se ne mogu da osnuju sokolska društva.

Prigodom ovih ovogodišnjih sokolskih priredaba u Slovačkoj, slovačkim Sokolima doći će u posetu veliki broj Sokolstva iz čeških i ostalih krajeva države. Tih dana će na tisuće i tisuće članova i članica te muškog i ženskog naraštaja biti gosti slovačkih društava, s kojima će u bratskom kolektivnom manifestovanju nacionalno jedinstvo i svoje zajedničke sokolske ciljeve. Ovi poseti češkog Sokolstva slovačkom biće od ogromnog značenja za daljnji napredak i jačanje sokolske misli u Slovačkoj.

Glavna skupština Sokolske župe Kragujevac

Sokolska župa Kragujevac održala je svoju glavnu skupštinu u Vrnjačkoj Banji i to 28 i 29. marta o. g. 28. marta u 8 časova počeo je zbor društvenih i četnih načelnika i načelnica pod predsedanjem župskog načelnika, brata Josipa Prohaske. Zboru su prisustvovali savezni načelnik, brat dr. Alfred Pihler, predsednik Župskog prosvetnog odbora, br. Sava Đukić, i priličan broj načelnika, načelnica i njihovih zamenika iz većine društava i četa sa teritorije cele župe, koja broji 24 društva i 85 četa. Na zboru je pretresan izveštaj načelnika, iz koga se vidi, da je broj vežbača opao, sem ženske dece. U župi je rad vodio tehnički odbor, a u društvima 15 prednjačkih zborova sa 91 članom i 45 članica. Priredeno je 15 javnih časova, 23 akademije i 53 izleta. Smučarstvo se razvilo. Konički otseci bili su u 2 društva i streljački u 1. Priredeni su župski tečaj za vode četa, koji je trajao 9 dana, a bilo je 67 učesnika, (64 iz četa i 3 iz društava). Priredene su utakmice za čete i to 2 i 3 novembra u Jagodini. Na sleću u Sofiji učestvovalo je 212 članova i 108 članica, kako iz društava, tako i iz četa. Na kraju je rešeno, da se 1937 godine priredi V župski slet u Kragujevacu, da o Vidovdanu naša župa učestvuje i na utakmicama i na javnom času prilikom pokrajinskog sleta u Subotici i t. d.

U 10 časova pre podne počela je sednica župskog prosvetnog zbora pod predsedništvom predsednika Župskog prosvetnog odbora, brata Save Đukića. Zboru su prisustvovali izaslanik bratskog Saveza, brat Đura Brzaković, izaslanik bratskog Saveznog prosvetnog odbora, brat dr. Tihomir Protić, starešina župe, brat Miloje Pavlović, sekretar, brat Ilija Pavlović, s još 4 člana Uprave župe; dalje 6 članova Župskog prosvetnog odbora 18 prosvetara i njihovih zamenika iz društava, 21 prosvetar i njihovih zamenika iz četa; zatim oko 30 starešina i drugih članova društvenih i četnih uprava. Pošto je predsednik u kratkim potezima izneo rad na sokolskoj prosveti, kako u Župskom prosvetnom odboru, tako i u društvenim prosvetnim odborima, zbor je prešao na diskusiju. U župi je održan šestodnevni prosvetni tečaj za društvene i četne prosvetare, na kome su bila 23 učesnika. Održan je prosvetni zbor u Svilajncu i konferencija prosvetara, posle održanog tečaja, u Kragujevcu. Župska knjižnica broji 189 knjiga, zbirka novinskih isečaka ima 336 isečaka, a zbirka fotografija ima 332 fotografije. — U društvima je održano 199 sokolskih i drugih predavanja, a slušalo ih je svega 24.597 slušalaca. Kratkim govorom pred vrstom bilo je svega 808, a slušalo ih je 27.390 slušalaca. — Društvenih priredaba bilo je 557, od kojih najviše bioskopskih predstava (85), zatim zabava, sela i igranki (84) i pozorišnih predstava (79). Knjižnice postoje u 17 društava sa 2707 knjiga i 1293 čitaoca, koji su pročitali 1563 knjige. Čitaonice postoje u 5 društava sa 78 novina i 76 časopisa. Pozorišnih otseka bilo je 10 sa 161 članom i 3 pozorišta lutaka sa 32 člana i t. d.

Posle diskusije utvrđen je »Plan prosvetnog rada za 1936 g.«, u kojem je obuhvaćeno sve ono, što nije moglo da se ostvari u toku minule četiri godine; zatim je primljen i projekat budžeta za 1936 g. Sednica je prekinuta u 11.30 časova, te su svi učesnici otišli na otvaranje sokolske izložbe »Sokolstvo na selu Šumadije«. Ona predstavlja petogodišnji rad Sokolstva na selu Šumadije, predstavljen mnogobrojnim grafikonomima, fotografijama i t. d. Posle podne u 14.30 časova nastavljena je sednica Župskog prosvetnog zbora. Predsednik je dao detaljna uputstva za rad u toku 1936

g., a tajnik brat Drag. Kutlešić stavio primedbe na administraciju i statistiku. Na kraju su uzeli reč braća Đ. Brzaković i dr. T. Protić.

Istoga dana u 17 časova počela je pretkonferencija, na kojoj su učestvovali članovi Uprave župe i braća i sestre delegati društava i četa. Pretresan je izveštaj Otkesa za čete, koji je podneo predsednik brat Marjan Derenčin. Iz izveštaja se vidi, da broj matičnih društava iznosi 17 sa 85 četa u kojima ima svega 5204 pripadnika (2660 članova, 120 članica, 853 muškog i 62 ženskog naraštaja, 1032 muške i 477 ženske dece). Valja naročito istaći učestvovanje članica na utakmicama u Jagodini, što predstavlja novinu u čitavoj župi. U prosvetnom pogledu valja istaći, da je u četaima bilo 706 predavanja i 729 kratkih govora pred vrstom, koje je slušalo 25.576 slušalaca. Knjižnica je bilo 46 sa 3634 knjiga, a čitaonica 21. Priredaba bilo je svega 257. Muzički otseka 17 sa 159 članova, pozorišnih otseka 20 sa 287 članova, poljoprivrednih 15 (sve članstvo), štednih 9 sa 118 članova i trezvenjačkih 16 sa 126 članova. Priredene su higijenske izložbe u 5 četa s konkursima dobro odnovegane dece i higijenski uređenih domova, zatim utakmice u čuvanju i propagandi narodnog zdravlja. Bilo je poljoprivrednih izložbi u 6 četa i t. d. Priredena je i u Kragujevcu izložba »Sokolstvo na selu Šumadije«, o kojoj je bilo već reči u ovom listu.

Posle iscrpnog izveštaja starešine, brata Miloje Pavlovića i sekretara, brata Ilije Pavlovića, u kojima su izneli pregled stanja celokupnog rada na organizaciji i administraciji kako u župi tako isto i u društvima i četa, podneli su izveštaje: brat dr. B. Jurišić za lekarski otsek; brat P. Nožinić izveštaj blagajne; brat V. Miličević statistički; brat J. Pavičević revizionog odbora.

Sve do 20.30 časova vodena je plodna diskusija, u kojoj su učestvovali mnogi delegati, posle čega su svi izveštaji jednoglasno primljeni.

U 21 čas održana je akademija, na kojoj su uzela učešća društva Vrnjačka Banja, Kragujevac I, Kraljevo i Trstenik i čete Badnjevac i Vrba i učenice ženske uč. škole iz Kragujevca.

U nedelju, 29. marta u 9 časova pre podne, u sali hotela »Imperijale«, počela je glavna skupština u prisustvu predstavnika vlasti i svih delegata. Starešina župe, brat Miloje Pavlović, otvorio je skupštinu i pozdravio izaslanike bratskog Izvršnog odbora SSKJ i Saveznog prosvetnog odbora braću Đ. Brzakovića, dr. A. Pihlera i dr. T. Protića. Zatim je predložio, da se telegrafski pozdrave: Nj. Vel. Kralj Petar II, Nj. Kr. V. Knez-Namešnik, Ministar za fizičko vaspitanje naroda, banovi Dunavske i Moravske banovine i prvi starešina župe, brat Stevan Nešić, državni savetnik. Zatim je pozdravio sve predstavnike vlasti i braću i sestre iz Vrnjačke Banje, a naposljetku i sve delegate. Dalje je u iscrpnom pregledu dao pregled rada u Upravi župe, njenim odborima i osecima kao i u društvima i četaima. Izneo je i sve napore, koji su u toku godine unošeni, da se postavljene ciljevi i ostvare. Pozvao je sve na nov, intenzivan i pravi sokolski rad, u kome mi Sokoli ne treba da tražimo »Ni koristi ni slave!«

Uzeo je reč brat S. Damjanović i pozdravio brata starešinu, koji je 10 godina na čelu Sokolske župe Kragujevac. — Na predlog brata S. Toholja skupština je bez diskusije primila sve izveštaje i predloge, kao i predlog da se iduća glavna skupština održi u Čupriji. — Podeljene su nagrade čer-

tama: Brnjica (za racionalni rad u poljoprivredi), Badnjevac (za rad među ženom), Vojska (za prikupljanje naraštaja), Vučkovića (za čuvanje narodnih običaja), G. Gorevnica (za laku atletiku), D. Katun (za propagandu narodnog zdravlja), Subotica (za propagandu trezvenosti) i Brusnica (za propagandu štednje).

Izaslanik SSKJ brat D. Brzaković zahvalio se na pozdravima i laskavim rečima upućenim kako njemu lično, tako i ostaloj braći delegatima Saveza i Upravi saveza. Podvukao je velike uspehe u svima granama sokolskog rada, a naročito na polju podizanja našega sela; isto tako ukazao je i na nedostatke, ali ujedno istakao sve mogućnosti, da se oni uspešno uklone u 1936 godini.

Na završetku starešina župe brat M. Pavlović zamolio je kandidacioni odbor, da saopšti listu Uprave župe za 1936 godinu. Brat I. Pavlović pročitao je sledeću listu:

Starešina: Miloje Pavlović; I zamenik star.: inž. Zajic Franja, II zam. star.: Dragoljub Milovanović; načelnik: Josif Prohaska; I zam. načel.: Slavoljub Sekovanić; II zam. načel.: Milorad Obrenović; načelnica: Bosiljka Akentijević; I zam. načel.: Leposava Stojanović; II zam. načel.: Grbić Smilja; prosvetar: Sava Đukić; sekretar: Ilija Pavlović; blagajnik: Petar Nožinić; otsek za čete: Marjan Derenčin; statističar i nastavnik: Velisav Miličević; referent za streljač. otsek i narodnu odbranu: Radomir Umeljić; zdravstveni referent: dr. Božidar Jurišić. Članovi uprave: Stevan Nikola-jević, Strahinja Damjanović, inž. Jovan Drašković, Dragoslav Mitrović, Sava Petković, Todor Dimitrijević, dr. Milan Krešić, Petar Jevđević, inž. Vojin Bratuljević, Vladislav Cokić. Zamenici Uprave župe: Ljubica Filipović, Safet Haznadarević, Dragutin Platnik, Miroslav Loc, Mateja Janković, Josif Džirić, Mihajlo Obradović, Marko Feler, Zvonimir Dojčinski, Josif Bekereš, Revizori: Velimir Lazarević, Jovan Pazičević, Dušan Stojadinović, Dragutin Kutlešić. Zamenici revizora: Vid Katić, Miodrag Nikolić, Živojin Brzaković. Sud časti: predsednik Velimir Lazarević; zamenik Đorđe Pavlović; delovoda Božidar Živković; član Dragoljub Milovanović, Dragoljub Preković. Zamenici suda časti: Milica Loc, Sofija Živković, Tanasije Golić, Veljko Lemajić. — Predložena lista primljena je akklamacijom.

Zaključujući skupštinu brat starešina je pozvao svu braću i sestre da podu u gradove i sela i da šire sokolsku ideju i dalje, i tako posluže Kralju, državi i čitavom narodu. S. Đ.

Sokolska radio-predavanja

Radio stanice
Beograd — Zagreb — Ljubljana

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 16 aprila predaje brat Hasan Ljubunčić, Sarajevo, o temi: »Jugoslovenska misao i Sokolstvo I«;

dne 19 aprila predaje brat Svetozar Bošnjaković, Golubinci, o temi: »Glavne misli i ideje Sokolstva II« (popularno);

dne 23 aprila predaje brat Vasa Stajić, Sremski Karlovci, o temi: »Kolo bunjevačke mladeže«;

dne 30 aprila predaje brat Hrvoje Macanović, Zagreb, o temi: »Jugoslovenski Sokoli na olimpijskim igrama«;

dne 3 maja predaje brat Svetozar Bošnjaković, Golubinci, o temi: »Glavne misli i ideje Sokolstva« (popodnevno);

dne 7 maja predaje brat dr. Aleksandar Ivić, Subotica, o temi: »Značaj Subotice za Južne Slovene«;

dne 14 maja predaje brat Hrvoje Macanović, Zagreb, o temi: »Jugoslovenski Sokoli nose olimpijski oganj kroz Jugoslaviju«;

dne 17 maja predaje brat Jožo Šokčić, Subotica, o temi: »Kolor (Dragutin) Milodanović« (popodnevno);

dne 21 maja predaje brat Ljubunčić Hasan, Sarajevo, o temi: »Jugoslovenska misao i Sokolstvo II«;

dne 28 maja predaje brat Bogoljub Krejčik, Beograd, o temi: »Prezident Eduard Beneš«;

dne 4 juna predaje brat Marko Protić, Subotica, o temi: »Udeo Srba u bunjevačkom pokretu«;

dne 7 juna predaje brat Lazar Stipić, Subotica, o temi: »Narodne tradicije u Bunjevacu (popodnevno);

dne 11 juna predaje brat Hrvoje Macanović, Zagreb, o temi: »Jugoslovenski olimpijski odbor«;

dne 18 juna predaje brat Ante Tadić, Subotica, o temi: »Sokolstvo u Vojvodini«;

dne 21 juna predaje brat Bogoljub Krejčik, Beograd, o temi: »Igre u starih Grka«;

dne 25 juna predaje brat Bogoljub Krejčik, Beograd, o temi: »Moderne olimpijske igre«.

Prag ima preko 65.000 Sokola

»Prager Prese« javlja, da postoje u Pragu 53 sok. društva, između kojih su Sokol Vinohradi, Praški Sokol i Sokol Smihov najjača društva ČOS. Zanimljivo je, da od daka češkoslovačke narodnosti u dobi od 6—14 godina vežba u Sokolu njih 28%, a dakinja čak 32,5%. Članova ima u praškim sokolskim društvima 27.000, članica 13.000, ženske dece 11.500, muške dece 900, a obojog naraštaja preko 5000 — svega dakle preko 65.000 sokolskih pripadnika.

Proletnji zbor župskih načelnika ČOS

Proletnja većanja ČOS otvorili su župski načelnici, koji su održali u nedelju 5. o. m. svoj proletnji zbor. Izveštaji načelnika bili su odobreni jednoglasno nakon kraće, ali stvarne debate. Iz izveštaja razabire se, da je po župama takmičio u nižem odeljenju 2971 takmičar, da je u prednjačkim školama ČOS lane bilo 608 članova, a u župskim prednjačkim školama preko 3000 članova. Smučarska takmičenja ČOS potpuno su uspeša. Smučarskih je prednjača danas 103, registrovanih takmičara 406, a kod ozlednog fonda prijavljeno je preko 24.000 Sokola-smučara. O prednjačkim školama povelja se duža debata, te je zaključeno, da se prednjački tečajevi reformiraju. Sporazum s nekim sportskim udruženjima još uvek nije postignut. U pogledu učestvovanja na olimpiji u Berlinu iz izveštaja se vidi, da se je za

zajednički nastup prijavilo iz 42 župe 838 članova. U učestvovanju u većem broju na olimpiji u Berlinu doneće konačnu odluku sednica Saveza slovenskog Sokolstva. 19 aprila održaće se konačna izbirna takmičenja za sastav takmičarske vrste ČOS (članova) za olimpiju. Iz izveštaja načelnika vidi se, da su već izvršene i pripreme za izlete u Slovačku, Jugoslaviju (Suboticu) i Rumuniju. Načelnstvo ČOS izrađuje i detaljan program nastupa i takmičenja za jubilarni X svesokolski slet kojim će ČOS proslaviti i dvadesetogodišnjicu opstanka slobodne Češkoslovačke Republike. Deviza sleta biće: Tiroševom telovežbom k vaspitanju naroda! Raspravljalo se i o dečjoj odori, koja se u bistvu neće menjati; za nepovoljno vreme predviđa se duga kabanica. U tome bi se sastojala sva izmena dečjeg kroja.

Glavna skupština Sokolske župe Novi Sad

Dne 29. marta o. g. održana je u svečanosti dvorani Muške gimnazije skupština Sokolske župe Novi Sad. Skupština su prisustvovali kao gosti ban Dunavske banovine br. Svetislav Paunović, izaslanik komandanta I armijske oblasti, general br. Predić, načelnik Finansijskog odeljenja Banske uprave br. Dragutin Došen, narodni poslanik, br. dr. Milan Sekulić, direktor Muške gimnazije br. Magarašević, izaslanik Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije br. dr. Feliks, predstavnici Matice srpske br. Franjo Malin, kustos muzeja, kao i predstavnici raznih nacionalnih, kulturnih i humanih udruženja.

Pred prepunom dvoranom delegata sokolskih jedinica župe i gostiju, skupštinu je otvorio starešina župe br. dr. Ignjat Pavlas, vrlo lepim i prigodnim govorom, pozdravljajući bana, izaslanika komandanta armije i ostale zvanične predstavnike. Naročito je burno i srdačno pozdravljena jugoslovenska vojska. Veze između nas Sokola, rekao je br. dr. Pavlas, i jugoslovenske vojske biće trajne i nerazdvojene, jer biti dobar Soko znači i biti dobar vojnik, a biti dobar vojnik znači biti i dobar Soko.

Nije jedan narod onda ako govori jednim jezikom, nego je jedan narod onda ako jedno misli, jedno oseća i jedno želi. Toj svrsi služiće naše jugoslovensko Sokolstvo i mi nećemo stati sve dotle, dok ne budemo mogli reći: čitav jugoslovenski narod je jugoslovensko Sokolstvo, a čitavo Sokolstvo je jugoslovenski narod.

Osvrćući se na nejednake prilike pod kojima se istorijski razvijao naš narod, razdvojen i razjedinjen, nalazeći da je bilo ljudi koji nisu svojski i svesno prigrlili ideju oslobođenja i ujedinstvenja, br. dr. Pavlas je produžio:

— Naši ideali biće i jesu, da one generacije male dece vaspitamo tako, da kada postanu ljudi zaborave na grehe svojih otaca, kada su se međusobno razilazili, vaspitati te generacije za podnošenje žrtve za ideale nacije i ideale države.

Govoreći o razvoju Sokolstva na selu i toj potrebi br. dr. Pavlas je nastavio:

— Odande, sa sela dolazi snaga koja pojačava grad. Idimo u naša sela, upoznajmo i mi njih i oni nas, jer samo ono što se upozna može se voleti, a samo za ono što se voli može se žrtvovati.

Završavajući svoj govor br. dr. Pavlas se obratio sokolima s rečima: Zelimo da vam u srcu bude otadžbina, a u mišicama vaša snaga.

Okrožni prosvetni tečaj u Domžalah

Kamniško prosvetno okrožje je za nedelju dne 29. marca organiziralo enodnevni tečaj, ki se je vršil v prostorih Sokolskega doma v Domžalah. Udeležilo se je tečaja, ki je zanj prispevala nekaj tudi sokolska župa, 14 bratov in sester iz sedmih edinic.

Tečaj je otvoril dopoldne ob pol desetih okrožni prosvetar brat Sršen, ki je poudaril pomcn tečaja in podal nekaj misli o delu v okrožju. Nato pa je predaval o lutkarstvu, njega zgodovini, pomenu in važnosti brat Lojze Kovač, lutkovni referent ZPO Ljubljana. Njegovo predavanje je bilo zelo izčrpno, a tudi praktično, ker je razkazal tudi lutke, razne knjige z ilustracijami odrov, kulis, kostumov in ti-

pov lutk. Popoldne pa je predaval predsednik ZPO brat Poharc Janez, ki je govoril o delu Sokolstva v narodu, o nalogah prosvetarja ter o sredstvih prosvetnega dela. Njegovo predavanje ni bilo zgolj ideološko in teoretsko, ampak prepleteno s čisto praktičnimi navodili in konkretnimi primeri. Po vsakem končanem pojedinem predavanju se je razvila krajša debata.

Po konanih predavanjih se je zadržal bratom iz ZPO in tečajnikom okrožni prosvetar brat Sršen, nkar se je vršila krajša konferenca o delovnem programu za bližnji bodočnost, ki predvideva med drugim poleg predavanj še odrske tekme in okrožni prosvetni dan 3. maja v Radomljah.

Skupština Sokolske župe Osijek

U nedjelju 29. marta t. g. održana je u velikoj dvorani zgrade bivše županije dobro posećena glavna skupština Sokolske župe Osijek.

Skupštinu je otvorio starešina župe br. Dimitrije Petrović, koji je u ime prisutnih uputio pozdrav Nj. Vel. Kralju Petru II. Savezu SKJ i oboljeloj i zam. starošine br. Engelbertu Ganglu u Ljubljani.

Pre prelaza na dnevni red stupštinu uzeo je reč pretstavnik br. Saveza SKJ br. dr. Vlada Belajčić, predsjednik prosvetnog odbora Saveza, i u markantnim potezima ocrtao pravac Sokolstva i sokolskog rada danas i u budućnosti, vraćajući Sokolstvo njegovim tradicionalnim osnovama.

Njegov govor bio je burno pozdravljen.

Pošto su svi izveštaji o radu uprave u 1935 g. oštampani i na vreme poslali delegatima i jedinicama župe, to se odmah prešlo na diskusiju i nakon toga bili su izveštaji jednoglasno prihvaćeni.

Zaključeno je, da se pokrajinski slet u Subotici na Vidovdan ove godine proglasi obaveznom za našu župu te će župa učestvovati u punom broju na tom sletu.

Slet naraštaja i dece, na kome će uzeti učešća omladina srednjih škola u Osijeku, prirediće se na Duhove ove godine.

Oko priredbe župskog sleta i učešća srednjoškolske omladine na njemu, izneta su oprečna gledišta, te su izvesna braća zastupala stanovišta, da slet bude samo sokolski i bez učešća srednjoškolske omladine, ozbirom na samu omladinu koja istim očima ne gleda na sokolski pokret i da se otklone prigovori, da se vrši pritisak na srednjokole.

Gledište uprave župe zastupao je br. D. Živković, koji je naglasio, da je naša sokolska dužnost da omladinu približimo sebi i da se na nju ne vrši nikakav pritisak, jer i po zakonu o sred. školama srednjokole se vaspitavaju u nacionalnom duhu, a telesno vaspitanje se vrši po Tirševom sok. sistemu i što će u programu sleta nastupiti srednjokole omladina odvojeno u posebnim tačkama.

U diskusiji su učestvovali braća dr. Ilija Mamuzić, dr. Marko Brkljačić, Ivan Makarić, i na koncu je savezni prosvetar br. dr. Belajčić izneo svoje mišljenje te je predlog uprave župe prihvaćen.

Zatim je izabran kandidacioni odbor, koji se povukao da sastavi listu nove uprave, a delegati i ostali prisutni uputili su se u prostorije župe, gde su prikazani filmovi naše župe, snimani prilikom pohoda na Oplenac u maju 1935 g., proslave 30-godišnjice opstanka Sok. društva Sl. Požege i Osijek donji grad, te film o izradi papira.

Uprava župe

U nastavku rada skupštine u ime kandidacionog odbora br. ing. M. Ključec predložio je listu nove uprave, koja je akklamacijom primljena, kako sledi: starešina: Dimitrije Petrović, ravn. elektr. tramvaj; zamenici: I dr. Ivo Jelavić, starešina sres. suda (Sl. Brod), II Švalm Skender Dragutin, bank. direktor i III Mirko Seljan, prof. (Sl. Požege); tajnik i prosvetar: Dušan B. Živković, sudija sres. suda; načelnik: ing. Miloš Kvapil; zamenici: I Jarša Safar, priv. čin.; II Dragutin Glasner, trgovac (D. Miholjac); III

Skupština Sokolske župe Split

U sredu dne 25. marta o. g. održana je glavna godišnja skupština Sokolske župe Split. Od strane Saveza SKJ skupštinu je prisustvovao zamenik starešine br. Đura Paunković i savezni načelnik br. dr. Alfred Pihler. Skupštini župe učestvovalo je oko 150 delegata, iz skoro svih sokolskih društava.

Pre podne toga dana održan je i zbor društvenih načelnika i načelnica, na kome je bilo zastupano 26 društava. Zboru je predsedavao načelnik župe br. Fran Lotski. Nakon opširnih izveštaja načelnikstva i tehničkog odbora župe doneseni su razni zaključci i izabrano je novo načelnikstvo župe.

Istovremeno održan je također i zbor društvenih prosvetara župe pod predsedništvom br. prof. Ćire Gamulina. Kao delegat savezne uprave i saveznog prosvetnog odbora, zboru je prisustvovao zamenik starešine br. Đura Paunković. Među ostalim, na zboru je zaključeno da se održi župski prosvetni tečaj, da se sprovedu idejne pripreme i propaganda za pokrajinski slet u Splitu god. 1937 i održe župski prosvetni dani dne 7 i 8 decembra o. g. u Splitu.

Skupštinu župe otvorio je u 3 sata posle podne, pozdravljajući zamenika starešine Saveza br. Paunkovića i saveznog načelnika br. dr. Pihlera, starešina župe br. dr. Mirko Buić, koji je izneo najvažnije momente sokolskoga rada u minulju godini. Govorio je o radu po društvima, a posebno o pitanju sokolskih četa, te je istakao znat-

no poboljšanje gospodarskih prilika u jedinicama i rekao, da Sokolstvo nije zalazilo u vrtlog dnevne politike, a da je služilo ideji narodnog jedinstva. Nadalje je izložio rad u saveznoj upravi oko općih sokolskih pitanja te je govorio o raznim priredbama i potvratima Sokolstva u ovoj godini. Njegov govor pozdravljen je burnim odobravanjem.

Posle br. dra Buića uzeo je reč zamenik starešine Saveza SKJ br. Đura Paunković, koji je dao obaveštenja o sadašnjem radu savezne uprave i smernicama budućeg rada. I njegov govor bio je burno pozdravljen.

Zatim se prešlo na ostale tačke dnevnog reda. Kako je župska uprava štampala izveštaje svih funkcionera i razaslala ih pojedinim jedinicama, to je izostalo čitanje izveštaja i odmah se prešlo na diskusiju.

Tajnik Josip Lebedina prikazao je u svom izveštaju opći rad u župi. Načelnik župe br. Franjo Lotski izneo je pregled tehničkog rada i istakao veći broj raznih sletova, tečajeva i drugih priredaba, koje su dobro uspele. Pročelnik prosvetnog odbora br. prof. Ć. Gamulin izneo je, da je održan 4-dnevni župski prosvetni tečaj. Održano je po društvima 614 govora pred vrstom i 592 predavanja pred 33.000 slušalaca. Osim toga održano je oko 400 raznih akademija, svećanih proslava, zabava i t. d. Prosvetnu i društvenu delatnost razvijali su razni oseci, kao: pozorišni, muzički, pevački, lutkarski, tamburaški i t. d., zatim sokolske knjižnice i

čitaonice. Pročelnik finansijskog odbora br. Mirko Grgić podneo je izveštaj o finansijskom poslovanju. U župi postoje razni fondovi, kao za gradnju sokolskih domova, za odore, socijalni i t. d. Čista vrednost imovine društava iznosi Din 3.820.000—, tako da se imovinsko stanje ove godine povećalo za Din 365.000—. Osniva se i Sokolska štedionica sa sedištem u Splitu.

Statistički izveštaj podneo je brat Vinko Jukić. Župa ima 5 dovršenih domova, 2 doma u gradnji, 4 vlastita letnja vežališta, 8 glazbi, nekoliko sokolskih bioskopa i pozorišta i t. d. Iz izveštaja proizlazi, da župa ima 143 prednjaka i 49 prednjačica. Brojno stanje pripadnika je sledeće: članova 4471, članica 552, naraštaja muškog 553, naraštaja ženskog 297, dece muške 1163, dece ženske 877, ukupno 7913 pripadnika, koji su po zanimanju razdeljeni brojanom kako sledi: seljaci, radnici, mornari i ribari, privatnici i t. d. Župa broji 34 društva i 27 sokolskih četa. Radi nerada brisano je kroz prošlu godinu 9 sokolskih četa. U izveštaju su i podaci o sokolskoj vojničkoj školi, koju je svršilo 14 Sokola ove župe.

Za vreme diskusije uzeo je reč savezni načelnik br. dr. Pihler i izneo smernice tehničkog rada s naročitim obzirom na pretstojeću reorganizaciju toga rada.

Nadalje je podnesen čitav niz raznih drugih izveštaja, pa je izabrana sledeća

župska uprava:

starešina: dr. Mirko Buić; I zam. starešine: Vinko Pera; II zam. star.: Mirko Grgić; načelnik: Fran Lotski; I zamenik načelnika: Zvonimir Barišić; II zam. načelnika: Božo Gregović; Trogir; načelnica: Đordina Kraljević; I zamenica načelnice: Blanka Lotski; II zam. načelnice: Neda Koščina; prosvetar: dr. Stevo Simunović; tajnik: Josip Lebedina; blagajnik: Pavo Ligtutić; urednik lista »Sokola na Jagranu«: Stipe Vrdoljak. — Odbornici: dr. Vjekoslav Lavš, Juraj Vrcan, dr. Josip Skarić, prof. Stjepan Roca, prof. Ćiro Gamulin, Petar Marković, Stanko Rodić, inž. Dane Žagar, Petar Mrkljić, Jovan Dunda. — Zamenici: Aleksandar Maričić, Zvonimir Murat, Ćim Siatino, Hvar; Josip Koščina, Trogir; dr. Klement Puharić, Makarska; dr. Toma Mimica, Omiš; Ivan Alfrević, Kaštel Sućurac; Petar Lukšić-Carić; Eustah Jazdrić; Vinko Jukić.

Revizori: inž. Lucijan Stela; dr. Petar Tripalo, Sinj; Milorad Novović; Dinko Pavičić; Ante Skarić. — Zamenici: dr. Sergije Makijedo; Vinko Ivulić; Ante Čelić; Frane Trebotić, Milna

Sud časti: dr. Ivo Majstrovic; Marko Mikić; Bonifacije Kalebčić; dr. Uliks Stanger; Roko Čulić. — Zamenici: Josip Jelaska; dr. Frane Zavorco.

Na kraju je primljeno više predloga župskog načelnikstva u pogledu učestvovanja na pretstojećim sletovima, pa je starešina br. dr. Mirko Buić obrazložio predlog o održavanju jednog pokrajinskog sleta god. 1937 ili 1938 u Splitu, izveštajući opširno sve što je u vezi s tim sletom, pa je zatim zaključio skupštinu.

Skupština je završena odašiljanjem pozdravnog telegrama Nj. Vel. Kralju Petru II. Nadalje poslan je pozdravni telegram i zameniku starešine Saveza SKJ br. E. Ganglu.

Izborne utakmice

vrhunskih vežbača Saveza SKJ za utakmice na olimpijskim igrama u Berlinu

Načelnikstvo Saveza SKJ raspisuje utakmice vrhunskih vežbača za izbor takmičara na olimpijskim utakmicama, koje će se održati u Berlinu avgusta meseca o. god.

1) Utakmice će se održati u Ljubljani 26 aprila o. god. u 8 časova u vežbaonici Ljubljanskog Sokola (Narodni dom).

2) Utakmice će se održati u obaveznom i slobodnim vežbama na spravama (razboj, vratilo, krugovi, konj na šir sa hvataljkama, preskoci preko konja uz duž) i prostim vežbama. Obavezne su one vežbe koje su propisane za XI Olimpijadu.

3) Odelo kod takmičara: propisano vežbačko.

4) Troškove putovanja snose takmičari, a opskrbne troškove u Ljubljani Savez.

5) Prijave: do 20 o. m. zaključno dostaviti načelnikstvu Saveza SKJ Beograd, Prestolonaslednikov trg 34.

Prijave treba da sadrže:

- 1) ime i prezime;
- 2) dan, mesec i godinu rođenja;
- 3) članstvo u društvu (četi i župi);
- 4) zanimanje;
- 5) nadležstvo, ustanovu ili firmu kod koje je prijavljen zaposlen i u kom svojstvu;
- 6) tačnu adresu prijavljenog.

Prijave treba dostaviti Savezu preko društva (čete) i župe.

Na osnovu postignutog rezultata na izbornim utakmicama pozvaće načelnikstvo Saveza takmičare na zajednički olimpijski trening, koji će se održavati u Ljubljani od 1. maja o. god.

Načelnik Saveza SKJ:
Dr. A. R. Pihler, s. r.

Župski prednjački tečaj Sokolske župe Split

Od 2 do 16. marta o. g. održan je u Splitu župski prednjački tečaj, koji je pohađalo 17 braće i 15 sestara.

Tečaj je vodio načelnik župe brat Fran Lotski, a glavni predavači bili su savezni prednjak brat Radael Ban i sestra Jelka Ban, koji su uložili mnogo ljubavi i truda da polaznicima dadu

Simunović (o anatomiji, fiziologiji, higijeni i prvoj pomoći 10 sati).

Tečajnici su prisustvovali i pretstavi lutkarskog pozorišta društva Split. U nedjelju dne 15. marta upriličena je zajednička večera u Sokolskom domu. Za vreme večere zahvalio se načelnik župe brat Fran Lotski



Župski prednjački tečaj Sokolske župe Split, održan u Splitu od 2 do 16. marta 1936

što više sokolskog znanja. Osim njih predavala su još i braća: Fran Lotski (strojeve vežbe 7 sati), Petar Mrkljić (istorija gimnastike i Sokolstva 4 sata), dr. Mirko Buić (o sokolskoj misli 2 sata), Aleksandar Maričić (o sokolskoj organizaciji 4 sata, a o lutkarstvu 1 sat), prof. Ćiro Gamulin (o sokolskoj štampi, o saradnji prosvetnih i tehničkih organa i o staranju o novom članstvu 3 sata), Josip Lebedina (o govornim pred vrstom 2 sata), Vinko Jukić (o statistici vežbanja 1 sat), dr. Stevan

svim predavačima na uloženom trudu, a naročito bratu i sestri Ban. Pozdravio je svu braću i sestre tečajnike i zahvalio im sve dobro za napredak sokolske misli, time da stečeno znanje usavršavaju, jer će samo na taj način koristiti svom društvu i celom Sokolstvu.

Tečaj voden je na strogo internatskoj bazi. Na koncu tečaja načelnik župe brat Fran Lotski podelio je svim polaznicima uverenja o polasku tečaja.

Opšti tečaj Sokolske župe Bjelovar

Iako pod veoma teškim okolnostima, Sokolska župa Bjelovar održala je u dane od 2 do 14. marta o. g. opšti sokolski tečaj, na kome je uzelo učešća 29 polaznika iz 20 sokolskih jedinica.

Tečaj je održan u Bjelovaru, a njegovu organizaciju izveli su zajednički župski tehnički i prosvetni odbor, tako da je i čitav tečaj imao daleko veći karakter, nego što ga imadu samo prednjački ili samo prosvetni sokolski tečajevi. Trošak oko održanja ovoga tečaja snosile su jednim delom sve one jedinice, koje su na nj posle svoga izaslanika, a u drugom delu uprava župe.

I prehrana i nastanba bila je za sve polaznike tečaja zajednička. Župska uprava, održavajući mnogo raznih tečajeva u poslednjih nekoliko godina, raspolaže već sa svim priborom za smeštaj i nastanbu većeg broja polaznika tako, da s te strane ne nailazi ni na kakve poteškoće i prilikom održavanja izvesnog tečaja ne mora i za nastanbu davati veće izdatke, što bi inače bila primorana da čini, budući da u Bjelovaru nema nikakve takove ustanove, koja bi taj pribor Sokolu stavila na raspoloženje, kako je to česti slučaj u raznim mestima (internati i sl.).

Tečaj je završilo 28 članova i jedna članica; u toku tečaja jedna je članica tečaj napustila zbog obiteljskih razloga. U tečaju se radilo svakoga dana od 9 do 12 sati, pa od 15 do 18 sati i od 20 do 22 sata, tako da je u svemu održano 100 sati raznog rada.

Polaznici su, po svom građanskom zanimanju, bili najvećim delom zemljoradnici (17), zatim obrtnici (4), trgovci (3), drž. i samoupravni činovnici (2), ostali (2).

Gotovo sva predavanja održali su članovi prosvetnog i tehničkog odbora župe, i to: dr. M. Vukobratović: Ideologija Sokolstva (2 časa); dr. V. Tatalović: »Putevi i ciljevi« (2 časa),



Opšti tečaj Sokolske župe Bjelovar, održan od 2 do 14. marta 1936

kjih u Sokolu žive i postoje, Iskrenim odobravanjem tečajci su obećali, da će u tome pravcu zaista i buduće raditi.

Time je i ovaj tečaj Sokolske župe Bjelovar završen. Na večer 14. marta priredeno je s tečajima sokolsko selo.

Novo jato poletnih Sokola pušteno je na samostalni let iz sokolskog

gnezda naše župe. Srdačno ih pozdravljamo u tome času s iskrenom željom, da im ovaj let bude dug i uspješan, i da sve zapreke i oluje, s kojima se na njemu sretnu, srećno i neoštećeno prelete i svladaju, leteći uvek jednako i bodri i jaki konačnim i uzvišenim idealima našeg sokolskog pokreta.

Dr. V. T.

Peti prosvetni dan Sokolske župe Kranj

V nedelju, dne 5. aprila je priredil Prosvetni odbor Sokolske župe Kranj u Narodnom domu u Kranju svoj peti župni prosvetni dan, ki je tudi letos enako — če ne še bolj — uspel kakor vsak dosedanjih prosvetnih dni. Dopolodne se je vršil v posvetovalnici mestnega magistrata župni prosvetni zbor, ki mu je prisostvoval tudi predsednik SPO br. dr. Vladimir Belajčić, a pevski zbori in orkestri so imeli v Narodnom domu svoje vaje za popoldanski nastop.

Ze pred 16. uro so bile domale vse vstopnice razprodane in koncert, ki ga je prenašala tudi ljubljanska radio postaja, je pričel nekoliko minut pred pol peto. Dvorana je bila nabito polna in lepo dekorirana. Nad odrom je bila na zidu tudi slika našega velikega skladatelja Davorina Jenka, čigar stotnici rojstva je bil ta koncert predvsem posvećen.

Uvodoma so združeni moški pevski zbori (okrog 80 članov) pod vodstvom brata Kobentarija zapeli Jenkovi skladbi »Bože pravde« in veličastno »Molitve«. Nato pa je izpregovoril starosta in prosvetar Sokolske župe Kranj brat Špicar, ki je v svojem krasno zasnovanom govoru poudaril, da je ta peti koncert sokolskih zborov in orkestru posvećen predvsem spominu velikega sina Gorenjske — skladatelju Davorinu Jenku, ki je v duhu že gledal veliko Jugoslavijo in se v svoji »Molitvi« obračal v imenu vseh Slovanov do Boga. Pozdravil je posebno presrečno se sodelujoče, ki vsako leto pozhrtvovalno prihite tudi s pesmijoo manifestiraj svojo sokolsko zavednost, nadalje brata saveznega prosvetarja dr. Vladimira Belajčića, ki se ni strahil dolge naporne poti, zastopnike oblasti, uradov in korporacij. Poudaril je nadalje pomen sodelovanja voj. godbe pod vodstvom kapetana br. Grgića in se zahvalil ljub. radio postaji, ki je tudi letos uvrstila koncert v svoj spored. Svoj užigajoč govor je zaključil z besedami: »Zahvaljujem se pa tudi vsem onim, ki so od onstran meja poslali po lanskem koncertu pozdrave, z naročilom, naj jih sporočim našim sestram in bratom — pevčim in godbenikom. Znova in zopet Vas letos pozdravljamo, sestre in bratje naše krvi tam za mejami. Naj bosta naša beseda in naša pesem trajna vez med nami preko meja, ki ob njih stoji in čaka čvrsta straža sokolske odločnosti in ljubezni. Tako naj valovi tudi danes naša pesem k vam — naj valovi po vsem širnem slovanskem svetu — vsem bratom in sestram — sinovom majke Slave v pozdrav! Na sončnem Dedinju naj se dotakne našega mladega Vladarja in brata Nj. Vel. Kralja Petra II., ki mu želimo zdravlja in sreće, pobožno naj njegovo milo Majko in vedra brata in naj kanc kakor srebrna solza v tihem veličastnem svetilu na mramor, ki pod njim počiva On — Kralj Mučenik! In tam naj izvreni v mogočnem akordu iz duš nas vseh prisega: Čuvajmo Jugoslavijo! Zdravo!«

Gromovit, enodušen vzklik: »Čuvali go bomo!«, je bil spontan odgovor in dolgotrajno ploskanje je bilo dokaz, da je brat Špicar kakor vedno govoril vsem iz njih duš in src.

Po govoru brata Špicarja je pričel pravi spored koncerta, ki je bil tudi letos na prav dostojni višini. Najprej so združeni pevski zbori (mešani), skupno preko 160 pevcev in pevki, s spremljevanjem orkestra izvajali živahno in efektno Jenkovo »Vračara«. Izvedba tako orkestralnega parta kot

tudi pevskega je bila pod energičnim vodstvom brata Horaka, ki je letos prvič vodil vse večje skupne točke, skorda odlična in je na poslušalce po svoji impozantnosti napravila mogočen vtis. Združeni orkestri, pomnoženi z godbo prvega planinskega polka, so kot veliki simfonični orkester pod rutiniranim vodstvom kapelnika brata Grgića odlično izvedli Jenkovo uverturo »Kosovo«. Sledil je nastop pevskega zbora Stražišče, ki sicer številčno ni močan in morda v vseh glasovih ne povsem izglajen, pa vendar krepak in prav dober. Odpel je pod vodstvom brata Keržiča Jerebovo »O kresu« in Švabovo »Večer na morju«. Ženski pevski zbor iz Radovljice je že visoko kultiviran zbor, ki je pod vodstvom brata Kobentarija odlično zapel dve novi Adamičevi skladbi: »Od kod znam ljubiti« in »Lisica«. Isto velja o mešanem zboru Radovljčanov, ki so prav lepo zapeli Lajovčevega »Zelenega Jurija« in Adamičevega »Mladega junaka«. Obe skladbi sta trd oroh, a efektni in zbor iz Radovljice jih je uprav dovršeno podal. Sledil je nastop moškega zbora iz Kranja, ki ga letos vodi brat D. Matul. Zbor zveni letos polneje, zlasti v basih je odličan, pa je prav dobro in z vervo zapel Jenkovo »Vabilo«, Adamičevi skladbi »Trije robcji« in »Vse rožice rumene« ter Maroltovo harmonizacijo narodne »Oj ta soldaški bobeni«, ki je bila še prav posebno dobro izvajana. S sokolskimi godbeniki ojačan orkester prvega planinskega polka je nato pod vodstvom brata Grgića odlično odsviral efektno skladbo Biničkoga »Iz mog zavičajca«, polno krasnih motivov narodnih pesmi in kol. Za tem se je predstavil moški zbor iz Radovljice, ki je ubrano zapel Mirkovo »Katica« in živahne Foersterjeve »Gorenjce«. Mešani zbor iz Kranja, ki predstavlja upoštevanja vredno pevsko telo, je s čustvom zapel Jenkovo »Tiha luna«, Tomčevo »Med cveticami«, Adamičovo »Kdor je truden, naj gre spat« in živahno, naravnost odlično Puševu »Dolenjske napitnice«, ki so prav posebno užgale. Odličan je bil radovljiški sekstet, ki se je v njem v pesmih »Na straži« (avtor neimenovan) in Aljaževi pesmici »Občutki« odlikoval boritonist. Tudi moški zbor iz Škofje Loke, ki ga vodi br. Babič, je dober, pa je podal Prelovčevu »Zapoj mi, dekle«, s krasnim solom brata notarija Šinka, Bučarjevo »Tam, kjer so pisana polja« in Devovo »Florsarska« prav dostojno.

Predzadnja točka sporeda je bila Adamičeva »Budnica«, ki jo je tudi letos izvajal ves ogroman aparat 160 pevcev in pevki z nad 50 mož brojčim orkestrom. Letos, ko je bil orkester v vseh instrumentih polno zaseden, je ta krasna skladba, ki jo je naš popularni skladatelj Adamič posvetil župi Kranj, pod krepkim in mirnim vodstvom br. Horaka zvenela še mogočnejše in ubrajnejše. S sokolsko himno »Hej Slovani«, ki so jo peli združeni zbori in ki so jo vsi navzoči poslušali stoje, je bil ta odlično uspeli koncert zaključen. Menda ni treba posebej poudarjati, da je občinstvo z aplavzom bogato nagradilo vse izvajajoče, ki so tudi priznane v polni meri zaslužili. Tudi letos je bil poleg Jenka najbolj zastopan na programu Adamič s svojimi efektnimi in res lepimi skladbami. Postal je že nekak »oficiozni« domači skladatelj župe Kranj, ki more v glasbenem pogledu služiti vsem ostalim župam kot svetel primer in zgled. J. P.

žup. prosvetarja ter je bil ponovno izbran br. Tratar Marjan. ZPO pa ostane z malimi izpremembami neizpremenjen. V naslednjem je razvil br. predsednik minimalni žup. prosv. program, nakar je podala nekaj navodil o vodenju društv. statistike in katastra žup. statističarka s. Milena Sušnikova. Po nekaterih sklepkih, tičočih se notranje organizacije in okrožnih prosvetarjev, je bilo zaključeno zborovanje društev in čet prosvetarjev Novomeške sok. župe.

V mali pritlični dvorani Sok. doma je kmalu po 14. uri otvoril redno žup. skupščino žup. starešina br. dr. Ivan Vasič, ki je v svojem govoru orisal splošno sokolsko situacijo v naši župi. Iskreno dobrodošlico je želel tudi saveznemu delegatu br. V. Švajgarju, nakar je pričel pozdravno brzojavko žup. podst. br. Pavla Herbsta iz Cerkelj. Po formalnih uvodnih točkah dneva, reda so podali svoja poročila: br. žup. tajnik Matko Davorin, žup. nač. br. Papež Ljudevit, žup. prosvetar br. Tratar Marjan, žup. blagajnik br. Medice Ivan in žup. statističar s. Milena Sušnikova. V imenu revizorjev je dal razrešnico župni upravi br. Kobe, nakar je sledil razgovor o proračunu, članarini, raznih predlogih, prireditvah. Br. Verij Švajgar je pozdravil zbor v imenu Savezne uprave in I. zam. star. SKJ br. E. Gangla ter v svojem poročilu podal zunanjo sliko sok. dela v naši državi. Predlog za imenovanje žup. uprave je ostal isti, ko doslej z nekaterimi malimi izpremembami pod star. br. dr. Ivanom Vasičem in žup. nač. br. Lj. Papežem na čelu.

-ar.

Trčanje preko polja u Sokolskom društvu Novo Sarajevo

5 VI 1936

Već prošle godine odlučilo se društvo Novo Sarajevo, koje ima od sarajevskih društava najpovoljniji položaj za te vrste takmičenja, da priredi trčanje preko polja. Uspjeh nije već onda izostao. Takvo takmičenje društvo je održalo i ove godine, i to dne 5 o. m., a kome su učestvovala sva četiri sarajevska društva i šest četa.

Početak je bio u 9 sati pred podne, u prisustvu celokupnog starešinstva društva i predstavnika sviju jedinica, koje su učestvovala u takmičenju. Start i cilj su bili pred domom. Članska staza je bila dugačka 6000 m i imala je dva uspona te išla stvarno preko polja, livada, šuma i nekoliko puta prešla jedan potok. Bila je dosta naporna, naročito usled klizavog terena, pogotovo na travi. Muški naraštaj i članice su imali zajedničku stazu od 2000 m.

Rezultati, koji su postignuti mogu se smatrati vrlo dobrim, a pogotovo ako ih uporedimo s prošlogodišnjim, i pokazuju, da imamo u svojim redovima vrlo dobar materijal, koji treba samo obraditi.

Vodstvo takmičenja je bilo u rukama društvenog načelnika uz pomoć braće i sestara iz sviju jedinica, koje su u takmičenju učestvovala.

Takmičenju je prisustvovalo vrlo velik broj publike, kako na cilju tako i duž pruge, uprkos kiši, koja je padala za čitavo vreme.

Za prvenstvo članova se vodila jaka borba između ravnopravnih takmaca iz 4—5 jedinica, što je svakako pridonelo tome, da je postignuto vreme tako dobro. Prvenstvo je osvojio brat Balgavi Stjepan, član društva Novo Sarajevo, koji je bio prvak i prošle godine.

Takmičilo je 98 pripadnika sviju kategorija, doduše neznatno manje od prošle godine, ali su bili svi takmičari kvalitativno mnogo bolji od lani, što se vidi po postignutom vremenu, koje je kod sviju kategorija bolje za prosečno 20%.

Priznanja u obliku plakete dobiju prvaci i još oni takmičari, koji postignu vreme za 10% slabije od prvaka.

Pojedini rezultati su sledeći:

Članovi: 1) Balgavi Stjepan, Novo Sarajevo 22 min. 31 sek.; 2) Cvijanović Nikola, Semizovac 22 min. 50 sek.; 3) Alić Salko, Semizovac 23 min. 2 sek.; 4) Hosičić Rasim, Sarajevo III + Vujčić Jovo, Ozren; 5) Arsić Miloš, Ozren; 6) Milutinović Dušan, Novo Sarajevo; 7) Čalića Blagoje, Novo Sarajevo; 8) Šarabek Josip, Novo Sarajevo; 9) Glišić Gligorije, Podlugovi; 10) Petković Ilija, Stup.

Ukupno je takmičilo 48 takmičara. Svi napred navedeni dobiju priznanje.

Članice: 1) Ristić Mila, Sarajevo II 13 min.; 2) Bogdanović Milena, Sarajevo Matica; 3) Knežević Anka, Sarajevo II.

Ukupno je takmičilo 6 članica, a priznanje dobije samo prvakinja.

Muški naraštaj: 1) Ajdin Safet, Podlugovi 10 min. 50 sek.; 2) Hadžić Mujo, Sarajevo Matica 10 min. 56 sek.; 3) Pavlić Borislav, Sarajevo Matica 11 min.; 4) Duvnjak Niko, Podlugovi; 5)

Olšina Dane, Novo Sarajevo; 6) Čip Viktor, Novo Sarajevo; 7) Vuković Boro, Podlugovi.

Učestvovalo je 44 naraštajca iz 6 jedinica. Priznanje dobiju svi napred pobrojani.

Povodom skupštine župe Kragujevac u Vrnjačkoj Banji

Nikada do sada toliko učesnika na skupštini župe i toliko interesovanja za sokolska pitanja kao ove godine. Ovogodišnja skupština župe bila je snažna manifestacija Sokolstva Sumadije i ubedljiva afirmacija sokolskog delanja u svima granama života. Izložba »Sokolstvo na selu Sumadije« nije predstavljala neko naročito bogatstvo izloženih objekata, ali je ubedljivo s brojnim grafikonima pokazala uspeh, koji je Sokolstvo ovih krajeva postiglo na selu u kratkom periodu od pet godina (1930—1935).

Ta mala izložba, bogata po svojoj idejnoj sadržini, pokazala nam je koliko uspeha može da postigne sokolski rad na selu, kad je rukovoden ljudima, koji u taj rad ulažu svu svoju ljubav, sve svoje znanje i svu potrebnu energiju.

I delegati sokolskih četa, koji su na skupštinu došli kao posmatrači, nisu do kraja ostali kao takvi. Svojim učešćem u diskusiji po raznim pitanjima, pokazali su delegati sela jedno retko razumevanje za sokolska pitanja i gvozdenu volju, da putem Sokolstva izvedu preporodaj sela.

Jedan omladinac sa sela uzvikuje: »Nećemo dozvoliti više da se peva pogrdna pesma »Nasred sela čadava mehana...«; od sada će se pevati pe-

Priredivači mogu biti s ovom priredbom potpuno zadovoljni, jer su pobudili s njom veliko interesovanje kako u vrstama takmičara, tako isto i u širim redovima građanstva, koje je pažljivo pratilo tok takmičenja.

sma »Na sred sela sokolana...«. Na prvi pogled jedna duhovita i naivna igra reči, ali igra reči, koja u sebi sadrži jedan duboki smisao i vatrenu želju, da baš Sokolstvo izvede onaj preporodaj sela, koji će selo da povede novim putovima napretka i obnove.

I na uspehoj akademiji, koju je mlado društvo iz Vrnjačke Banje priredilo uz sudelovanje Sokola sa sela, videlo se da seoski Sokoli i u tehničkom pogledu ni malo ne zaostaju iza gradskih. Naročito je padala u oči tačka, koju su izvodili članovi i članice čete Badnjevac. Igra sa preslicama uz pesmu kod svih prisutnih je ostavila dubok utisak i uverenje, da je selo ono koje će novim poletom stvoriti nove vidike Sokolstvu.

Selo je kroz Sokolstvo progovorilo i pokazalo svoju želju i nepokolebljivu želju da izvede svoju obnovu. Na nama je da mu pomognemo; da uložimo ovu svoju ljubav i svoje sile, da se selo ne razočara. Neka nam kao primer posluži preglašstvo i požrtvovanje referenta za čete župe Kragujevac.

Sokolsko selo je na pomolu. Ono postaje stvarnost.

Sokolskom selu — Zdravo!

Niko Marčetić, Kruševac

KRONIKA

Jubilej Maje Stroci. Ovih dana slavila je 25-godišnjicu svog umetničkog rada naša čuvena operna i koncertna pevačica gospođa Maja Stroci, članica zagrebačkog kazališta. Ova velika umetnica, kćerka slavne kazališne umetnice, sestre režisera te majka talentovanog komponiste, nije stekla samo velike zasluge za razvoj Narodnog kazališta u Zagrebu, gde je odigrala i opevala niz velikih opernih partija s odličnim uspehom, nego pre svega još i propagandom naše narodne i umetne pesme u otadžbini i van nje. Naročito je uspeła njena turneja za vreme svetskog rata u Švicarskoj, gde je gostovala sa svojim suprugom te priredivala koncerte jugoslovenske pesme te i time pridonela propagandi za naš narod.

Dr. Nikola Jagić — počasni doktor zagrebačkog univerziteta. Dne 3 o. m. bio je za svoje velike zasluge na naučnom polju, a na predlog profesora dr. Laze Popovića i dr. Majerholda, promoviran na zagrebačkom univerzitetu za doktora »honoris causa« veliki naučnik i odlični lekar dr. Nikola Jagić, sin našeg velikog slaviste dr. Vatroslava Jagića. Tom zgodom dr. Jagić je održao pred svečane promocije predavanje »Moderna klinika i terapija krvnih bolesti«. Dr. Jagić rodio se 1875 u Berlinu. Gimnaziju i medicinske nauke svršio je u Beču, a patološku anatomiju slušao je kod prof. Vajgerta u Frankfurtu na Majni. Kasnije je služio kao lekar i primarij po raznim većim bolnicama i klinikama te je na osnovi svog ogromnog naučnog rada i uspešne prakse postao profesor medicinskog fakulteta u Beču, a godine 1931 pretstojnik druge univerzitetske medicinske klinike.

Bugarski dani u Zagrebu. U nizu priredaba, kojima je cilj propaganda bugarske umetnosti te time zbliženje Jugoslavena i Bugara, nakon Beograda i Ljubljane, održao je i Zagreb niz priredaba, izložaba i predavanja, kojima je bio cilj, da prikaže bugarsku umetnost i visoku kulturu bratskog nam naroda. U okviru tih bugarskih dana, kako je nazvana serija tih priredaba, nastupio je dne 4 aprila na plesu Jugoslovensko-bugarske lige s velikim uspehom prvi tenor sofijske opere g. Filip Slavov, koji je odlično otepevao kompozicije bugarskih autora a i nekoliko krasnih narodnih pesama.

Dr. Stjepan Đurašin. Ovih dana umro je u Zagrebu poznati naš botaničar dr. Stjepan Đurašin. Pokojnik se rodio 1876 u Oborovu, Gimnaziju i univerzitet svršio je u Zagrebu, gde je bio 1895 promoviran na čast doktora filozofije. Već kao srednjoškolski profesor istakao se kao naučnik velikog formata, pa se je već 1899 habilitirao kao privatni docent zagrebačkog univerziteta, a 1915 postaje vanredni profesor. Predavao je botaniku i na šumarskoj akademiji, na farmaceutskom tečaju, na pedagoškoj visokoj školi te na veterinarskom fakultetu.

Bio je stalan član i saradnik botaničkog zavoda u Zagrebu. Pokojnik dr. Đurašin napisao je niz važnih rasprava na našem i na nemačkom jeziku, a bio je cenjen i poznat i van granica naše države. Pored čisto naučnog rada, vršio je i zahvalan rad populariziranja prirodnih nauka članicama u Danici, Vencu, Prirodi i t. d. Matica Hrvatska izdala je njegove popularne knjige »Iz bilinskog sveta« i »Ptice«.

Razne kulturne vesti

Ove godine slavi hercegovačka franjevačka provincija devedesetgodišnjicu svog samostalnog opstanka. Franjevci, koji su se doselili u Bosnu i Hercegovinu još krajem 14 veka i stekli velike zasluge za naš narod, bili su podređeni zajedničkoj provinciji bosanske. Zbog nekih nesuglasica i da se omogućiti što intenzivniji rad osnovana je samostalna hercegovačka provincija sa sedištem u Širokom Brijegu, gde su iz Bosne iseljeni franjevci s fra Rafom Barišićem na čelu, podigli prvi veliki manastir. Kasnije su podigli samostane i u Mostaru i u Ljubuškom. —

U Berlinu umro je pre nekoliko dana u 68 godini života čuveni ruski slikar Sergej Vasiljevič Čehonin. Bio je poznat stilist i grafik. Nakon boljševičke revolucije bio je imenovan direktorom Lenjingradske industrije umetničkog porcelana. —

Dne 5 o. m. slavio je šezdesetgodišnjicu svog života čuveni češko-slovački egiptolog dr. František Leksaslovski profesor Karlovoj univerzitetu. Leksaslovski je bio veliki ugled i u stranoj naučnoj svetu. Napisao je niz rasprava na češkom, nemačkom i francuskom jeziku. —

U ponedeljak dne 6 aprila održao je u Splitu predavanje o patrijarhalnosti Južnih Slovena čuveni nemački slavista i profesor nemačkog univerziteta u Pragu dr. Gezeman, koji predaje u Pragu i o našem jeziku te kulturi, koju visoko ceni i voli. Profesor Gezeman velik je poštovatelj i prijatelj našeg naroda; često dolazi na odmor i studije u naše krajeve. —

U Parizu umro je dne 22 pr. m. najistaknutiji predstavnik ruske glazbe Aleksandar Konstantinovič Glazunov. Glazunov je bio saradnik Rimskog Korzakova i lični poznanik Vagnera i Lista. Njega smatraju epikom ruske muzičke tvorbe i apostolom čiste muzikalnosti. Već u svojoj 24 godini postao je profesor petrogradske muzičke akademije, na kojoj je kasnije radio kao njen direktor. Čak su ga i sovjeti cenili kao muzičkog genija i nagradili ga naslovom: narodni umetnik republike. —

U Pragu umro je 4 o. m. u 79 godini čuveni češki naučnik dr. Julije Stoklasa, poznati kemičar, biolog i pedagog te predsednik češkoslovačke Zemljodelske akademije. Studirao je u Beču i Parizu te je godine 1901 postao redoviti profesor agrokemije. Veoma je voleo Francusku i njenu kulturu, a imao je i mnogo prijatelja među francuskim naučnicima i političarima. —

Skupščina Sokolske župe Novo mesto

25. marca t. l. so se sestali v Sokolskem domu v Novem mestu delegati sokolskih edinic naše župe in župni voditelji in to dopoldne k zboru prosvetarjev, popoldne pa k redni letni župni skupščini. Takoj po 8. uri zjutraj so najprej zborovali prosvetarji Mirenskega sokolskega okrožja, ki so pregledali svoje lansko okrožno prosvetno delo, ki zaznamujeje zopet dvig. Za novo sok. leto je bil izbran za okr. prosv. MSO br. Bruno Rajner iz Št. Janža. Ob 9. uri pa so se zbrali istotam prosvetarji Novomeš. sok. okrožja, ki so enako izvršili pregled svojega razveseljivega dela, stremeečega k napredku. Mesto okr. prosv. za NSO je obdržal br. Vidmar Franc iz Bele cerkve.

Ob 10. uri pa se je vršil zbor društvenih in četnih prosvetarjev župe, ki ga je otvoril in vodil žup. prosvetar br.

Tratar Marjan iz Trebnjega. Zboru je prisostvovalo 15 prosvetarjev iz 10 društev in 5 čet. Manjkale so brez opravil: Bučka, Mirna peč, Straža, Škocjan, Žužemberk, Karteljevo. Udeležila pa sta se zboru tudi br. podpreds. SPO dr. M. Kovačić iz Ptuj in župni starosta br. dr. I. Vasič ter 7 članov ZPO in 2 člana žup. starešinstva. Po otvoritvenem pozdravu br. preds. ZPO je želel zboru mnogo uspehov br. dr. I. Vasič, nakar je podal žup. prosvetar izbrpno poročilo prosv. dela župe, ki kaže v letu 1935. zopet lep dvig v prosv. ednotah novomeške sokolske župe. Čestital je župi in ZPO br. dr. M. Kovačić, ki je prinesel osebne pozdrave br. preds. SPO dr. Vl. Belajčića in SPO, nakar je razvil in podčrtal naloge, ki jih mora izvršiti ZPO in vsi prosvetarji v tem letu. Sledila je zanimiva debata o prosvetnem delu, nakar so se vršile volitve

ZA VELIKO NOČ!

35



Otroški sportski čevljiček iz močnega usnja z neraztrgljivim gumijastim podplatom.

3222-48801

35



Otroške sandale iz najboljšega materiala.

2961-44829

49



Za otroke čevljički iz najboljšega lakastega usnja.

2851-63805

59



Dekliški čevlji iz boksa.

4944-44703

79



Za dečke eleganten čevlji iz prvovrstnega boksa.

1934-44752

99



Najnovejši model sportnega čevlja, ki se lahko nosi z jezikom ali brez njega.

4645-44712

59



Eleganten, lahek in praktičen. Kombinacija lanenega ažuriranega platna z lakom.

1125-6521

99



2695-44716

Za pomladanske izprehode in za štrpaci naše udobne in elegantne troter čevlje z usnjeno peto.

99



Eleganten in okusen čevlji iz belega semiša.

5305-14209

129



5305-64272

Zadnji pariški model. Napravi nogo majhno in daje s svojo šiljasto obliko in visokim jezikom čevlju izreden šik.

59



2967-44800

Udobne sandale z usnjnim podplatom in iz krep gumija za isto ceno.

149



1637-44742

Za gospode najnovejši model, izde lan iz najboljšega boksa s perforiranim okraskom in širokim robom.

Rata